

Atam mənə ən yaxın dost, sirdaş, qardaş və ata idi...

Şəhid mayor Emin Süleymanovun oğlu Bəhmən Süleymanzadə ilə müsahibə.

Hər uşaq üçün atası onun böyüyü, güvənc, məsləhət yeri, yol göstərən, qaranlıqlardan işığa çıxaran mayakı, onun başının üstündə daim cövl edib onu qoruyan qaraçuxasıdır. Bəzən elə uşaqlar olur, onların taleləri, qismətləri elə gətirir ki, atalarını görə bilmirlər və yaxud da ataları onlara atalıq qayğısı göstərmir, pislilik edir, onları işlədir, onlara əziyyət verməkdən, elə bil ki, zövq alır. Bu həyatda hər şey olur. Tale, qismət bir insanda bir ayrı cür, digərində isə tamam başqa cür olur. Dünyaya gələn hər uşağın atası olur. Amma hər uşağın atası ona səmimi dost, qayğıkeş ata, el-obası üçün vətənpərvər, igid, qəhrəman, arzusu, amalı üçün şəhid olur. Adətən, hər bir uşağın atası ailənin başçısı kimi ailəsini qoruyur. Amma elə uşaqlar da var ki, onların ataları təkcə ailəsini deyil, həm də Vətəninə qoruyur. İkincilərin işləri çox məsuliyyətli, ağır olur. Belələri lazım gələndə ailələrindən Vətən üçün əl çəkə biləcək qədər qəhrəman, cəsur, təmkinli, dözümlü olurlar. Biz də ikincilərdən olan atalarımızı işıqlandırmaya çalışırıq ki, ana Vətənimiz Azərbaycan, onun böyüdüüyü və böyüdəcəyi saysız-hesabsız igidlər belə atalardan örnək götürsünlər, belə ataların izi ilə getsünlər ki, belə ataların cığırları, izləri əbədiyaşar olsun.

Bu dəfəki müsahibim Aprel döyüşlərinin və Vətən müharibəsinin qəhrəman zabitlərindən biri, 25 il yorulmaq nədir, çətinlik nədir bilmədən sevə-sevə Vətəninə xidmət etmiş, 44 günlük müharibədə qəhrəmanlıq göstərərək müharibənin 44-cü günü Laçın uğrunda gedən döyüşlərdə qəhrəmancasına şəhid olan Emin Bəhmən oğlu Süleymanovun oğlu, atası kimi igid qardaşım Bəhmən Süleymanzadədir. Gəlin birlikdə Şəhidimiz haqqında onun nəslinin, soyunun mübariz davamçısı olan yadigarının dilindən eşidək.

- Salam. Xahiş edirəm, əvvəlcə özünüzü təqdim edəsiniz.

- Salam. Mən, Süleymanzadə Bəhmən Emin oğlu 6 mart 2007-ci ildə İmişlidə anadan olmuşam. 2013-cü ildə Balakən şəhər Nizami adına 1 saylı məktəbin 1-ci sinifinə daxil olmuşam. Sonra isə atamın xidmət yeri dəyişdirildiyindən müxtəlif illərdə Mingəçevir, Göygöl, Gəncə şəhərində təhsilimi davam etdirmişəm. Hal-hazırda Bakı şəhər 189-190 saylı məktəbin 9-cu sinfində təhsil alıram.

- Atanız, şəhidimiz Emin Süleymanovla ata-oğul kimi aranızda münasibətiniz necə idi? Sizin nəzərinizdə, ümumiyyətlə, necə bir xarakterə malikinsən, eyni zamanda bir ata idi?

- Mən bir oğul kimi deyil, başqalarının gözü ilə atamı karakterizə etmək istərdim. Atam həddən çox qayğıkeş, mehriban, səmimi, sadə, qadına, uşağa, qocaya, özündən böyüyə diqqətlə yanaşan, yalan sevməyən, həmişə haqqın-ədələtin tərəfində olan, Vətəninə çox sevən bir insan idi. O lap mənim

körpəliyimdən, yadımda qalandan məni özünə dost, həmdəm kimi qəbul edirdi. Ancaq tərbiyə, təlim, təhsil məsələlərində ata-oğul münasibətində idik. Atamın bizimlə əylənmək, gəzintiyə çıxmaq, əlavə vaxt keçirmək üçün çox az zamanı olurdu. Amma onu deyə bilərəm ki, peşəsinin ağır, məsuliyyətli olmasına baxmayaraq diqqəti bizdə, yəni bacım Emiliya ilə məndə olardı, həmişə dərslərimizə necə hazırladığımızı soruşub maraqlanardı. Deyərdi ki, dərslərinizi yaxşı oxuyun və sevdiyiniz peşəyə yiyələnin. Çox vaxt bizə bədii ədəbiyyat oxumağı da məsləhət görürdü. Özünü bizə nümunə çəkib məktəbin nəzdində olan kitabxanaya üzv olduğunu və kitablar seçib oxuduğunu, çoxlu mütaliə etdiyini deyərdi. Bizə deyərdi ki, siz də bundan yararlanın. Adətən, iş yerindən, yəni hərbi hissədən çox yorğun gəlməsinə baxmayaraq imkanı çatdığı qədər bizə vaxt ayırır, əsasən dəhara getsəydi, ən çox da məni özüyə aparardı. Cüdo idman növü ilə məşğul olmağım üçün atam məni məşqçi yanına qoymuşdu. Deyərdi ki, idman sağlamlıqdır, biz də Vətənə sağlam orqanizmlə daha çox xidmət göstərə bilirik. Hərdən vaxt edib məni cüdo yarışlarına aparardı. Son yarışmada mən 1-ci yer tutduğuma görə onun sevincinin həddi-hüdudu yox idi. Mənə bir neçə idman hərəkətləri ötürürdü ki, həmişə özümü müdafiə edə bilim. Onun 43 yaş olmasına baxmayaraq idmana böyük marağı var idi. Məni öz peşəsi kimi poqonlu bir peşədə görmək istəyirdi. Mən də onun arzusunu yerinə yetirmək üçün 1-ci ictimai qrupu üzrə hazırlaşırəm, qismət olarsa, arzum Aviasiya Akademiyasına qəbul olmaqdır. Kompüter mühəndisi peşəsinə də yiyələnmək istəyirəm. Əslində, hərbi pilot olmaq istərdim, amma bunu anam istəmir. Onu tam mənada başa düşürəm. Çünki atamın bu peşədə şəhidlik zirvəsinə ucalması hamımız üçün nə qədər qürurlu oldusa da, anamı sarsıtdı.

- Atanız sizinlə, bacınızla və ümumiyyətlə, uşaqlarla necə davranırdı, onlara necə münasibət bəsləyirdi?

- Qeyd etdiyim kimi atam mənə, bacıma, ümumiyyətlə, hər bir uşağa qarşı çoxhəssas, diqqətli bir insan idi. Mənim adı bir xırda nöqsanım olardısa, onda, dərhal mənə iradını bildirir, nöqsanı aradan qaldırmağım üçün düzgün istiqamət, gələcəkdə bu nöqsanı təkrarlamamaq üçün isə məsləhət verirdi. Bacıma da diqqətlə yanaşar, aramızda ayrı-seçkiliyə yol verməzdi. Eyni zamanda o, çox səliqəli, planlı, məsuliyyətli insan idi. Bizdən də belə olmağı tələb edirdi. Murov silsiləsində

"N" sayılı hərbi hissədə xidmət etdiyi zaman vaxtı olanda bizimlə qartopu oynayırdı. Məlum olduğu kimi qış aylarında Murov dağ silsiləsindən qar əskik olmazdı. Atam dağları çox sevirdi. İsti havadan çox da xoşu gəlməzdi. Yayda məzuniyyət vaxtlarında atam bizi Göygölə, Maralgölə gəzməyə aparardı. Demək olar ki, atam heç bir vaxt diqqətə, qayğıya, məsləhətə, ümumiyyətlə, hər hansı köməyə ehtiyacı olan uşaqlara, yeniyetmələrə imkanı dairəsində lazım olan köməyini əsirgəməzdi. Mənonu belə görmüşdüm və belə də xatırlayıram.

- Atanızın danışdıqlarından onun öz peşəsinə, iş yoldaşlarına, tabeçiliyindəkilərə münasibəti ilə əlaqədar xatirələrinizi bölüşməyinizi xahiş edirəm.

- Atam peşəsinə çox sevir, iş yoldaşları ilə mehriban, səmimi münasibətdə olardı. O, tabeçiliyində olan əsgərlərinə münasibəti haqqında danışardı. Deyərdi ki, mən əsgərlərimə qarşı nə qədər tələbkarlıq edirəmsə, bir o qədər də onlara valideynlik qayğısı, münasibəti ilə yanaşarırdım. Özünün kursantlıq dövrlərindən danışarkən isə deyərdi: "Bir problemim yaranacağı zaman heç vaxt atamı, anamı narahat etməmişəm. Hətta Cəmşid Naxçıvanski adına liseyde oxuyanda da böyük qardaşım, anam, atam yanıma gələndə onların əziyyət çəkməsinə qiyməzdəm, narahat olardım. İstirahət günlərində rəhbərlikdən icazə alıb mən özüm rayona gedərdim onları görməyə." Atamın dediklərindən belə xatirələr çoxdur. Onu da deyim ki, atam çox söz danışan da deyildi. Atam peşə sirri ilə əlaqədar isə evdə, başqa yerlərdə, ümumiyyətlə, bir kəlmə də danışmazdı.

- Atanız, şəhid Emin Süleymanovun 2016-cı ilin aprel ayında baş vermiş və tarixə "Aprel döyüşləri" kimi daxil olmuş döyüşlərdə göstərdiyi qəhrəmanlıqlar barədə nə vaxt, kimdən xəbər tutdunuz və bir oğul kimi hansı hisslər keçirdiniz?

- Onu deyə bilərəm ki, atam heç vaxt nə Aprel döyüşlərində, nə də 2-ci Qarabağ, yəni Vətən müharibəsində bizə heç bildirmədi ki, müharibəyə gedir. Bizə müharibə başladığını və ya hər hansı bir nigarancılığın olduğunu hiss etdirmədi. İndi anlayıram ki, atam özünə çox güvənli, cəsur, peşəkar zabit olub. Özü əsgərlərini necə qorudu-

ğundan danışır. Həmin ərəflərdə biz hətta bilmirdik ki, atam döyüşdədir. Onun döyüşdə olması barədə anam qonşularımızdan xəbər tutdu. Nənəm də bizimlə qalırdı, belə hallarda anam bu barədə nə nənəmə, nə də bizə bildirməzdi. Aprel döyüşləri zamanı biz yenə Murovda idik. Atam orada yerləşən "N" sayılı hərbi hissədən Aprel döyüşlərinə qatılmışdı. Olduğumuz yerə Tərtər, Goranboy istiqamətində atılan topların səsi asanlıqla gəlirdi. Vəziyyətdən anam çox narahat idi. Atəş səsləri Kəlbəcər tərəfdən gələndə isə anam tez getdi qonşuya ki, bilmirsiniz, bu səs nədir?. Çünki atam bizə Kəlbəcər tərəfə döyüşə deyil, təlimə getdiyini demişdi. Amma həmin qonşu digər qonşunun da oğlunun döyüşdə olmasını görübmiş. Bildirmişdik ki, Goranboy rayonunun Tap Qaraqoyunlu kəndi istiqamətində döyüşlər gedir. Onsuz da anam və nənəm televiziya-dan bir an olsun ayrılmırdı. Döyüşə getdiyi halda anam və nənəm narahat olmasın deyə atam onlara təlimə gəlməmiş kimi deyibmiş. Buna baxmayaraq artıq biz hamımız onun döyüşdə olmasını bildiyimiz üçün tezliklə döyüşün qələbə ilə bitməsinə, atamın sağ-salamat qayıtmasını böyük narahatlıqla gözləyirdik. O, çox solğun, yorğun halda, toz torpaq içərisində qəfil evə daxil olanda sevincimizin həddi-hüdudu yox idi. Hələ onda lap uşaq olmağımıza baxmayaraq hər dəfə atamın evə gəlişində olduğu kimi mən daha çox sevinirdim. O vaxtlar kiçik olduğumdan müharibəni indiki kimi dərk edə bilmirdim. Vətən müharibəsindən sonra döyüş yoldaşlarının deməsindən atamın necə məsuliyyətli, cəsur, tabeçiliyində olan əsgərlərinə atalıq qayğısı ilə yanaşan bir komandir olduğunu bir daha bilmiş oldum. Atam Aprel döyüşlərində göstərdiyi şücaətlərinə görə Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinin əmri ilə Fəxri Fərmanla təltif olunmuşdu. Atamın hər dəfə evə gəlişi bizim üçün toy-bayram idi. Atam mənə ən yaxın dost, sirdaş, qardaş və ata idi. Mən Azərbaycan Ordusuna şərəfli, qeyrətli, namuslu, vicdanlı, məsuliyyətli ilə xidmət edən zabitin oğlu olduğum üçün atamla qürur duyur, onunla fəxr edirəm. Onun Şəhadətə yüksəldiyini bildiyimiz halda bu gün hələ də atamın yolunu gözləyirik. O, sağlığında hər il bizə ad günləri keçirərdi, özü də aldığı hədiyyələri sürpriz etməyi çox xoşlayardı.

(Davamı var)

Sevindik Nəsimboğlu
8-ci sinif şagirdi, şair-publisist,
AJB-nin üzvü
04.03.2022